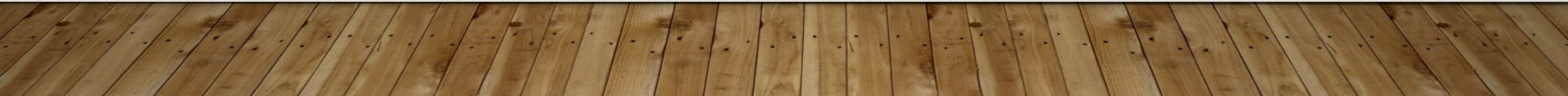


MEĐUNARODNO HUMANITARNO PRAVO



PRAVA I DUŽNOSTI RATNIH ZAROBLJENIKA U MEĐUNARODNIM ORUŽANIM SUKOBIMA

Ratni zarobljenici - međunarodnopravno priznati učesnici međunarodnog oružanog sukoba koje je protivna strana razoružala, kojoj su se oni predali ili pali pod njenu vlast

Za status i pozivanje na zaštitu ratnih zarobljenika označava trenutak *započinjanja zarobljeništva* - momenat kada je lice koje se predaje prestalo da pruža otpor odložilo oružje jasnu namjeru predaje

Od momenta kada je protivnik uspostavio vlast nad zarobljenikom međunarodno pravo propisuje da se to lice u najkraćem roku evakuiše u logore koji su dovoljno udaljeni od zone borbenih dejstava

PRAVA I DUŽNOSTI RATNIH ZAROBLJENIKA

Detenciona sila dužna je da obezbijedi snabdijevanje ratnih zarobljenika za vrijeme evakuacije dovoljnim količinama pijaće vode hrane odjeće mljekarskom njegom

Zarobljenik je dužan da po zarobljavanju saopšti svoje ime i prezime, datum rođenja i broj matrikule

Nad ratnim zarobljenicima se ne smije vršiti nikakva tjelesna ili moralna tortura i prinudno u cilju da se od njih dobiju podaci bilo koje vrste

Ratni zarobljenici mogu da budu internirani logori za interniranje ne smiju se nalaziti u krajevima sa karakterističnim klimatskim i drugim uslovima štetnim po zdravlje

Logori moraju da budu obilježeni slovima PG ili PW tako da mogu da se vide sa visine pri dnevnoj svjetlosti

Detenciona sila ima obavezu do podstiče intelektualne, vaspitne, rekreacione i sportske djelatnosti ratnih zarobljenika i u tu svrhu dužna je da im obezbijediti odgovarajuće prostorije i opremu

Ratni zarobljenici su dužni da se povinuju *sistemu discipline* koji utvrdi detenciona sila na osnovu međunarodnog prava

RATNI
ZAROBLJENICI
MOGU DA
BUDU
ISKORIŠTENI
ZA RAD UZ
NAKNADU POD
ODREĐENIM
USLOVIMA

- Međunarodno pravo dozvoljava rad ratnih zarobljenika koji pripadaju navedenim kategorijama: radovi u upravi, poslovi oko uređenja i održavanja logora, poljoprivreda, proizvodnja ili prerađivačka industrija, transportne djelatnosti na utovaru i istovaru robe koji nemaju vojnu namjenu, trgovačka ili umjetnička djelatnost, kućni poslovi i javne službe koji nemaju vojnu obilježje niti vojnu namjenu
- Novčana sredstva ratnih zarobljenika precizno su utvrđena Konvencijom - pored plate koju primi zarobljenici angažovanih na osnovu rada novčane naknade sleduju svim ratnim zarobljenicima naime mjesečne uplate koja im obezbjeđuje sila koja ih drži
- U slučaju nesreće pri radu ili bolesti nastale tokom rada imaju pravo na svu njegu koju iziskuje njihovo stanje

PRAVO NA PODNOŠENJE PREDSTAVKI I TUŽBI

Ratni zarobljenici imaju pravo da vojnim vlastima pod čijom se vlašću nalaze podnose predstavke i tužbe u pogledu zarobljeničkog režima kojem su podvrgnuti

Podnošenje predstavki i tužbi ne smiju da budu povod za kažnjavanje zarobljenika od strane detencione sile čak i ako se pokaže da su neosnovane

Povjerenici mogu da šalju predstavnicima sile zaštitnice povremene izvještaje o stanju u logorima i o potrebama ratnih zarobljenika

POVJERENICI

- Povjerenici - predstavnici ratnih zarobljenika koje su oni sami izabrali tajnim glasanjem na rok od 6 mjeseci da ih predstavljaju pred vlastima detencione sile, pred silom zaštitnicom, MKCK i svakom drugom organizacijom koja im pritekla u pomoć
- Detenciona sila daje saglasnost na izbor svakog povjerenika prije njegovog stupanja na službu na dužnost
- Povjerenici imaju dužnost da doprinose fizičkom moralnom i intelektualnom blagostanju ratnih povjerenih zarobljenika
- Povjerenici odgovaraju se protivzakonita djela koje preduzmu ratni zarobljenici
- U njihova ovlašćenja svrstava se sledeće: ne mogu da budu podvrgnuti nikakvom radu; daju im se sve materijalne olakšice, a posebno izvjesna sloboda kretanja potrebno za ispunjenje njihovih zadataka; pravo do posjećuju prostorije u kojima su internirani ratni zarobljenici i da su njima dogovaraju, a daju im se i druge olakšice potrebne radi održavanja poštanske i telegrafске prepiske sa vlastima koje drže ratne zarobljenike sa silom zaštitnicom, MKCK i njegovim delegatima
- Povjerenik ne može da se premjesti u drugi logor prije nego što mu se ostavi dovoljno vremena da pripremi svog nasljednika za taj posao

ODGOVORNOST RATNIH ZAROBLJENIKA

- Ratni zarobljenici podvrgnuti su zakonima, uredbama i opštim naređenjima koji je važan u oružanim snagama sile koja drži ratne zarobljenike
- Detenciona sila je ovlašćena da preduzme sudske i disciplinske mjere prema svim ratnim zarobljenicima koji narušava pravne norme
- Ratni zarobljenici prilikom izdavanja neke disciplinske ili sudske kazne ne smiju da budu podvrgnuti strožijem postupku od onog koji je predviđen za istu kaznu za pripadnike njenih oružanih snaga koji imaju odgovarajući čin
- Pored krivičnih sankcije prema ratnim zarobljenicima mogu da se primijene i disciplinske sankcije, novčane kazne, ukidanje povlastica datih iznad onog što im je bilo garantovano konvencijom, prinudni rad koji ne može da prelazi 2h dnevno i zatvor - ove kazne ne smiju da budu nečovječne surove ili opasne po zdravlje ratnih zarobljenika
- Prinudni kao disciplinska sankcija ne može da bude primijenjena na oficire
- Pojedine kazne ne mogu da pređu više od 30 dana; rok od 30 dana ne može da se prekorači ni u slučaju ako neki zarobljenik disciplinski odgovara za veći broj djela u trenutku kada mu se izriče kazna ,čak i ako je u pitanju dijelu sticaj

BJEKSTVO IZ ZAROBLJENIŠTVA

Ratni zarobljenik ima pravo da pokuša bjekstvo iz zarobljeništva, a većina država u svojim vojnim pravilnicima predviđa obavezu svih vojnika i starješina da pokušaju bjekstvo iz zarobljeništva

Konvencije predviđaju zaštitu zarobljenika u kojem je uspjelo bjekstvo iz zarobljeništva - u slučaju da ponovo bude zarobljen takvo lice ne smije da bude podvrgnuto nikakvoj kazni zbog svog ranijeg bjekstva

USPJEŠNIM
BJEKSTVOM
KONVENCIJA
SMATRA
SLUČAJEVE:

kada se zarobljenik ponovo pridruži vojsci države čiji je pripadnik bio prije zarobljenja ili oružanim snagama savezničke sile

kada napusti teritoriju koja se nalazi pod vlašću sile koja drži ratne zarobljenike ili teritoriju neki njene saveznice i

kada se nađe na brodu koji nosi zastavu sile čiji je pripadnik ili savezničke sile a taj brod se nalazi u teritorijalnim vodama sile koja drži ratne zarobljenike pod uslovom da brod nije pod vlašću te sile

U SLUČAJU
NEUSPJELOG
BJEKSTVA
KONVENCIJA
DOZVOLJAVA
KAŽNJAVANJE
RATNOG
ZAROBLJENIKA
SAMO
DISCIPLINSKOM
KAZNOM

- Krivična djela koje izvrši ratni zarobljenik u bjekstvu ili u pokušaju bjekstva mogu da se smatraju krivičnim djelima, ali ne možete se izrekne krivična sankcija već samo disciplinska kazna
- Uslovi da se lice kasnije samo disciplinskom kaznom su:
 1. da je kao ratni zarobljenik izvršio krivično djelo kako bi olakšao bjekstvo;
 2. da to dijelo ne sadrži nikakvo nasilje protiv drugih lica
 3. da u slučaju krađe nije imalo namjeru da se obogati da je pribavilo
 4. koristi lažne isprave s namjerom da izvrši bjekstvo i
 5. da je nosio građansko odijelo u namjeri da lakše izbjegne policijsku ili vojnu kontrolu u cilju bjekstva
- Mjesta za izdržavanje kasnije ratnih zarobljenika ne smiju da budu kaznene ustanove: zatvor, tamnice i kaznionice

PRESTANAK ZAROBLJENIŠTVA

Pustanjem ratnog zarobljenika na datu riječ

Bjekstvo ratnog zarobljenika

Repatrijacija ranjenih i bolesnih ratnih zarobljenika u toku trajanja neprijateljstva

Repatrijacija i interniranje u neutralne zemlje zdravih i sposobnih zarobljenika u toku neprijateljstva

Oslobođenje i repatriranje ratnih zarobljenika po okončanju neprijateljstva

Smrt ratnih zarobljenika

OPŠTA ZAŠTITA CIVILNOG STANOVNIŠTVA

Kada je reč o nemeđunarodnim oružanim sukobima lica koja učestvuju u neprijateljstvima nemaju status borca, ta lica se svrstavaju u „lica koja primjenjuje silu“ ili „lica koja učestvuju u neprijateljstvima“.

Pravila koja se odnose na zaštitu civilnog stanovništva u oružanim sukobima u neraskidivoj su vezi za pravilima koja definišu ljudska prava budući da humanitarno pravo jednim dijelom predstavlja ljudska prava u posebnim vanrednim okolnostima, odnosno u oružanom sukobu

Zenevska konvencija predviđa opštu zaštitu cjelokupnog stanovništva strana u sukobu bez ikakve diskriminacije u pogledu rase, nacionalnosti, vjeroispovesti ili političkih uverenja

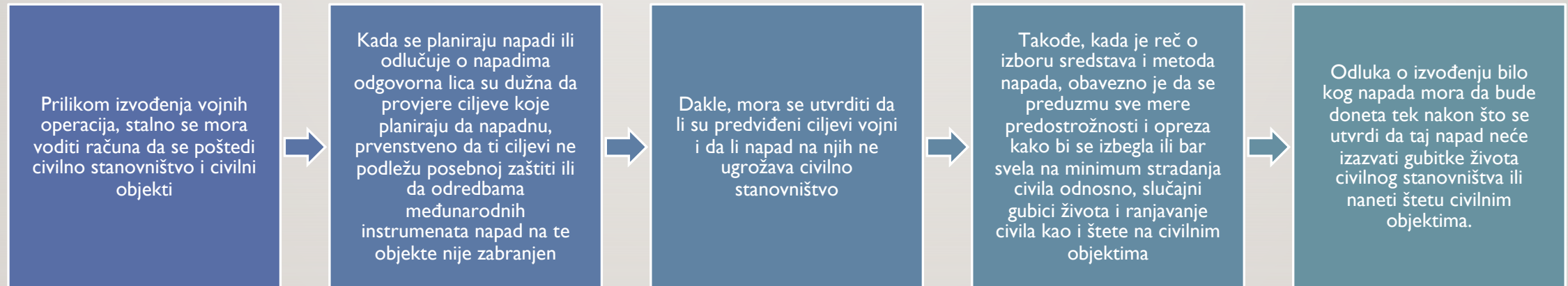
Ipak, radi efikasnije zaštite civilnog stanovništva u uslovima borbenih dejstva Konvencijom su uvedene zone i mjesta pod posebnom zaštitom.

Od značaja za opštu zaštitu civilnog stanovništva je odredba koja predviđa slobodan prolaz humanitarne pomoći za ugrozene civile

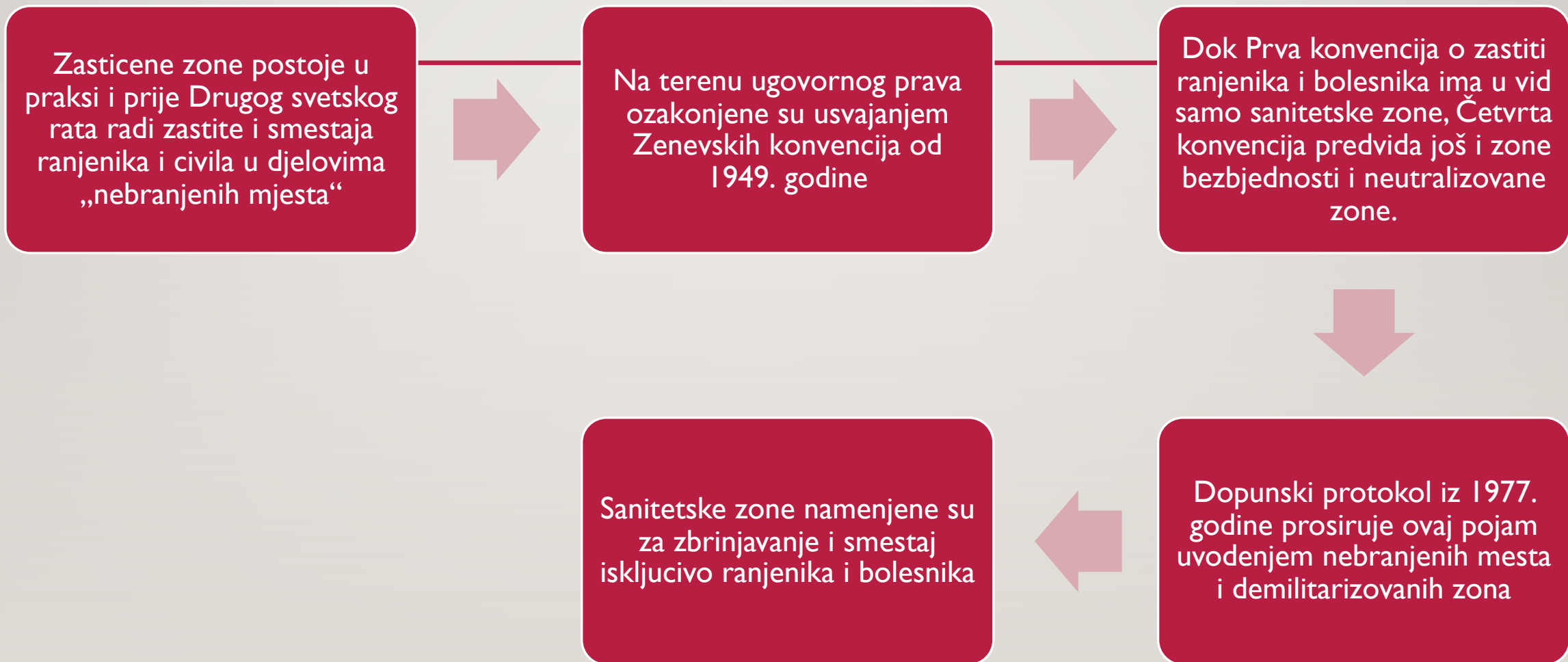
*DA BI SPROVEO OPŠTU
ZAŠTITU CIVILNOG
STANOVNIŠTVA OD
OPASNOSTI KOJE
PROIZILAZE IZ VOJNIH
OPERACIJA PROTOKOL I
SADRŽI NEKOLIKO
DODATNIH PRAVILA:*

- 1. Civilno stanovništvo kao takvo ni civili pojedinačno ne smiju biti predmet napada,*
- 2. Prilikom sprovođenja vojnih operacija mora stalno voditi računa da se poštede civilno stanovništvo, civili i civilni objekti*
 - Obaveza preduzimanja mera predostrožnosti postoji prilikom napada, kao i protiv posljedica napada*
 - Zastita civilnog stanovništva proširena je uvođenjem novih vrsta mjesta i zona pod posebnom zaštitom*

ZAŠTITA OBJEKATA U ORUŽANIM SUKOBIMA



ZAŠTIĆENE ZONE



ZONE BEZBJEDNOSTI SU, PAK, MESTA U KOJIMA SE, OSIM RANJENIKA BOLESNIKA, MOGU SKLONITI NEMOĆNE I STARE OSOBE, DECA MLADA OD PETNAEST GODINA, TRUDNICE I MAJKE SA DECOM ISPOD 7 GODINA

Zone treba da obuhvate slabo naseljene teritorije, udaljene o vojnih objekata, vaznih industrijskih postrojenja ili administrativnih ustanova

One ne smijeju biti branjene, a saobraćaj u njima ne sme sluziti za prevoz vojnog osoblja ili materijala. Granice zone moraju biti obilježene znakom crvene kose linije na bijeloj pozadini

Za razliku o bezbjednosnih, neutralizovane zone se uspostavljaju samo tokom oruzanog sukoba na podrucjima gde se vode borbe, da bi se određene kategorije lica stavile van domašaja borbenih dejstava!

U ove zone smjestaju se bez razlike ranjenici i bolesnici, borci i neborci, kao i civilna lica koja ne ucestvuju u neprijateljstvima i nemaju nikakvu funkciju vojne prirode dok se nalaze u ovim zonama

Svaka strana u sukobu moze neposredno ili posredstvom neke neutralne drzave ili humanitarne organizacije predloziti protivnickoj strani da se uspostavi neutralizovana zona

Sporazum o tome se zakljucuje u pismenom obliku, a potpisuju ga vojni predstavnici strana u sukobu.

Zaštita i razlikovanje civilnih i vojnih objekata predstavlja uspostavljanje ravnoteže između vojne potrebe i načela humanosti

Kada se planiraju napadi ili odlučuje o napadima odgovorna lica su dužna da provjere ciljeve koje planiraju da napadnu, prvenstveno da ti ciljevi ne podliježu posebnoj zaštiti ili da odredbama međunarodnih instrumenata napad na te objekte nije zabranjen

Dakle, mora se utvrditi da li su predviđeni ciljevi vojni i da li napad na njih ne ugrožava civilno stanovništvo

Takođe, kada je reč o izboru sredstava i metoda napada, obavezno je da se preduzmu sve mjere predostrožnosti i opreza kako bi se izbegla ili bar svela na minimum stradanja civila odnosno, slučajni gubici života i ranjavanje civila kao i štete na civilnim objektima

Odluka o izvođenju bilo kog napada mora da bude doneta tek nakon što se utvrdi da taj napad neće izazvati gubitke života civilnog stanovništva ili naneti štetu civilnim objektima.

Izuzetak od ovih pravila se odnosi samo na postizanje konkretne i direktne vojne prednosti.

Takođe, postoji obaveza da se samo civilno stanovništvo obavijesti o predstojećem napadu, a izuzetak od ovog pravila se opravdava u slučajevima kada okolnosti nisu omogućile ovakvo obavještanje!

RAZLIKOVANJE IZMEĐU CIVILNIH OBJEKATA I VOJNIH CILJEVA

*MEĐUNARODNOPRAVNA
ZAŠTITA KULTURNIH
DOBARA U SLUČAJU
ORUŽANOG SUKOBA I
OKUPACIJE*

- Od davnih vremena postoji tendencija da se kulturna dobra zaštite od posledice vođenja neprijateljstava
- Mnoga pravila o vođenju rata sadržavala su pravila koja štite određene objekte, najčešće religiozne prirode
- Postojeća običjana pravila kodifikovana su prvi put sredinom 19. vijeka.
- Međunarodnopravna zaštita kulturnih dobara za vreme rata prvi put je došla do izražaja u Haškoj konvenciji o zakonima i običajima rata na koopnu iz 1899. godine kojom se predviđaju obaveze u pogledu zaštite kulturnih dobara prilikom opsada i bombardovanja
- Istom konvencijom zabranjuje se uništavanje objekata koji predstavljaju kulturna dobra
- Kasnija Haška konvencija iz 1907. godine o zakonima i običajima rata razradila je ova pravila u okviru Pravilnika pridodatog Haškoj konvenciji
- Najvažniju oblast svakako predstavlja Haška konvencija o zaštiti kulturnih dobara u vreme oružanog sukoba iz 1954. godine i dva Protokola dodatih Konvenciji.

Sa druge strane, ukoliko se ovi objekti ne koriste u redovne i uobičajene svrhe, već kao značajna i direktna podrška vojnim operacijama i ukoliko ne postoji ni jedan drugi način da se ta podrška obustavi i spriječi, napad je dozvoljen.

Međunarodno pravo oružanih sukoba zabranjuje korišćenje metoda i sredstava ratovanja, koji bi bili usmjereni ili od kojih se može očekivati da nanesu prirodnoj sredini takvu štetu kojom bi se ugrozilo zdravlje ljudi ili pak opstanak stanovništva

Ova zabrana važi i u slučaju kada se ova postrojenja koriste od strane protivnika u vojne svrhe i kada oni postaju legitimni vojni ciljevi, ali zbog njihove specifičnosti oni ostaju izuzeti iz mogućnosti napada

Napadi na instalacije ili postrojenja koje sadrže opasne sile, poput brana, nasipa i nuklearnih elektrana nisu dozvoljeni - Razlog ove zabrane je da sila, koja se tom prilikom oslobađa, može naneti gubitke pre svega civilnom stanovništvu

OBJEKTI KOJI SADRŽE OPASNE SILE I

Pod objektima koji sadrže opasne sile Protokol I navodi prvenstveno brane, nasipe i nuklearne elektrane za proizvodnju energije (čl. 56)

Isti član Protokola I navodi i zabranu napada na ove objekte, čak i kada se oni koriste od protivničke strane vojne svrhe, ukoliko bi napad na njih uzrokovao oslobađanje opasnih sila i značajne gubitke među civilnim stanovništvom

Kada se u blizini ili na samim ovim objektima nalaze instalirani neki vojni objekti takođe se zahteva od vojnih komandanata da ne napadaju ove objekte, ukoliko bi ti napadi mogli da oslobode opasne sile i izazovu gubitke među civilnim stanovništvom - represalije nad ovim objektima su takođe zabranjene

Postoje slučajevi kada ovi objekti mogu biti predmet napada:

- Kada su u pitanju brane ili nasipi koji se ne koriste za svoju

originalnu namenu već u neku drugu svrhu i kao takvi daju direktnu, značajnu i redovnu podršku vojnim operacijama; uslov je da je napad na njih jedini način da se spriječi ta podrška

- Kada je reč o nuklearnoj elektrani koja opskrbljuje električnom energijom ili na drugi način daje podršku vojnim operacijama na direkta, značajan i redovan način, uz ograničenje da je napad na nju jedini način da se ta podrška spriječi.
- Drugi objekti locirani u neposrednoj blizini ovih objekata ili instalacija samo ako pružaju neposrednu, značajnu ili konstantnu podršku vojnim operacijama i ukoliko je napad na njih jedini način da se ta podrška spriječi.

MEĐUNARODNA KRIVIČNA DJELA

Međunarodna krivična djela su krivična djela propisana Ženevskim konvencijama (ratni zločin, zločin protiv čovečnosti, zločin protiv mira) i Konvencijom o sprečavanju i kažnjavanju zločina genocida (genocid) kojima su inkriminisana najgrublja kršenja međunarodnog humanitarnog prava.

Pored ovih, postoji i niz drugih međunarodnih konvencija kojima se daje zaštita najvažnijim dobrima čovječanstva (na primer spomenicima kulture), kao i uređuju pitanja međunarodnog terorizma, aparthejda i sl.

Koristi se i termin *međunarodni zločini* - tu spadaju krivična dela koja su navedena u Rimskom statutu i koja su nastala na iskustvu prakse međunarodnih krivičnih suđenja, a prvenstveno na temeljima common law sistema i precedentnog prava

Ova krivična dela propisana u nacionalnim zakonodavstvima po pravilu ne zastarevaju

- Rezolucija br. 96 Generalne skupštine OUN iz 1946. osudila je genocid kao međunarodni zločin i pozvala državne članice da u svom zakonodavstvu donesu odgovarajuće propise protiv njega
- I SFRJ se zauzimala za međunarodno definisanje genocida i za što obuhvatniju Konvenciju za sprečavanje i kažnjavanje svih njegovih vidova, i među prvima je ratifikovala bez rezervi (1950); u svoj KZ unijela je sve elemente Konvencije, propisujući kaznu zatvora od najmanje 5 godina ili smrtnu kaznu
- Međunarodna pravna definicija zločina genocida data u članu II i III Konvencije o spriječavanju i kažnjavanju genocida, iz 1948. godine:
 - "član II: U ovoj konvenciji genocid znači bilo koji od ovih djela izvršenih za namjerom da se potpuno ili djelimično uništi nacionalna, etnička, rasna ili religiozna grupa, kao takva:
 - (a) Ubijanje pripadnika grupe (određenog naroda);
 - (b) Uzrokovanje teških tjelesnih i mentalnih povreda pripadnicima grupe;
 - (c) Namjerno podvrgavanje grupe takvim životnim uslovima koji prouzrokuju njeno potpuno ili djelimično uništenje;
 - (d) Uspostavljanje mjere s namjerom spriječavanja rađanja u okviru grupe;
 - (e) Prinudno premještanje djece iz jedne u drugu grupu.“

GENOCID

DVA NEOPHODNA ELEMENTA GENOCIDA:

1) mentalni element -
namjera da potpuno ili
djelimično uništi
nacionalna, etnička, rasna
ili religiozna grupa kao
takva

2) fizički element
uključuje pet kažnjivih
oblika zločina genocida:
genocid, konspiracija,
podsticaj, pokušaj i
saučesništvo.

Genocid postoji bez obzira na broj žrtava, ako su ova djela izvršena u nameri uništenja pripadnika određenih grupa

Po klauzulama Konvencije kazniće se svi izvršioc, saučesnici i podstrekači, kao i pokušaji i udruživanja radi vršenja genocida

Države ugovornice dužne su da preduzmu zakonodavno mjere za primjenu Konvencije, naročito propisivanjem efikasnih krivičnih sankcija, a nadležni sudovi su sudovi države na čijoj su teritoriji genocidna djela izvršena ili Međunarodni krivični sud

Države ugovornice mogu pozvati nadležne organe OUN da i sa svoje strane preduzmu mjere za sprečavanje i suzbijanje genocida

Nesporazumi oko tumačenja i primjene Konvencije izneće se, na zahtev jedne od strana u sporu pred Međunarodni sud pravde.

Konvencija predstavlja značajan napredak u razvoju međunarodnog krivičnog prava čovjeka i prava manjina - ona potvrđuje međunarodnopravnu odgovornost izvršilaca krivičnih djela, bez obzira na njihovu odgovornost po unutrašnjem pravu, a istovremeno jača i međunarodni subjektivitet ličnosti

Ipak, sadrži i niz slabosti i nedostataka - Konvencijom nije obuhvaćen tzv. kulturni genocid (denacionalizacija, uništavanje jezika i vere); u pogledu kolonijalnih i drugih nesamoupravnih teritorija, državama ugovornicama ostavljeno je pravo izbora u njima primenjivati konvencija (što je posebnom rezolucijom samo preporučeno).

- Ko u namjeri da potpuno ili djelimično uništi neku nacionalnu, etničku, rasnu ili vjersku grupu naredi da se vrše ubistva ili teške povrede tijela ili teško narušavanje fizičkog ili duševnog zdravlja članova grupe ili da se grupa stavi u takve životne uslove koji dovode do potpunog ili djelimičnog istrebljenja grupe ili da se primijene mjere kojima se sprječava rađanje između pripadnika grupe ili da se vrši prinudno preseljavanje djece u drugu grupu ili ko u istoj namjeri izvrši neko do navedenih djela, kazniće se zatvorom najmanje osam godina ili kaznom dugotrajnog zatvora.
- Zločin protiv čovečnosti ili zločin protiv čovečanstva (crimes against humanity) je veoma teško krivično delo predviđeno međunarodnim i unutrašnjim pravom, a koje se prvi put pojavilo na suđenju u Nirnbergu.
- Usvajanje Rimskog statuta je za sve zemlje koje su ga usvojile stvorilo obavezu da predvide ovo delo u svojim krivičnim zakonodavstvima.

KRIVIČNI ZAKONIK CRNE GORE (ČL. 426)

RATNI ZLOČIN PROTIV CIVILNOG STANOVNIŠTVA (ČL. 428)

- (1) Ko kršeći pravila međunarodnog prava za vrijeme rata, oružanog sukoba ili okupacije naredi da se izvrši napad na civilno stanovništvo, naselje, pojedina civilna lica, lica onesposobljena za borbu ili na pripadnike ili objekte humanitarnih organizacija ili mirovnih misija; napad bez izbora cilja kojima se pogađa civilno stanovništvo ili civilni objekti koji su pod posebnom zaštitom međunarodnog prava; napad na vojne ciljeve za koji se znalo da će prouzrokovati stradanje civilnog stanovništva ili nanošenje štete civilnim objektima koje je u očiglednoj nesrazmjeri sa očekivanim vojnim učinkom; da se prema civilnom stanovništvu vrše tjelesne povrede, mučenja, nečovječna postupanja, biološki, medicinski ili drugi naučni eksperimenti, uzimanje tkiva ili organa radi transplatacije ili da se vrše druge radnje kojima se narušava zdravlje ili nanose velike patnje ili naredi raseljavanje ili preseljavanje ili prisilno odnarnodnjavanje ili prevođenje u drugu vjeru; prisiljavanje na prostituciju ili silovanje; primjenjivanje mjera zastrašivanja i terora, uzimanje talaca, kolektivno kažnjavanje, protivpravna lišavanja slobode i zatvaranja; lišavanje prava na pravilno i nepristrasno suđenje; proglašenje prava i radnji državljana neprijateljske strane zabranjenim, suspendovanim ili nedopuštenim u sudskom postupku; prisiljavanje na službu u oružanim snagama neprijateljske sile ili u njenoj obavještajnoj službi ili administraciji; prisiljavanje na službu u oružanim snagama lica mlađeg od osamnaest godina; prisiljavanje na prinudni rad; izgladnjavanje stanovništva; protivpravno oduzimanje, prisvajanje ili uništavanje imovine stranovništva u velikim razmjerama koje nije opravdano vojnim potrebama; uzimanje protivpravne i nesrazmjerno velike kontribucije i rekvizicije; smanjenje vrijednosti domaćeg novca ili protivpravno izdavanje novca ili ko izvrši neko od navedenih djela, kazniće se zatvorom najmanje pet godina.
- (2) Kaznom iz stava 1 ovog člana kazniće se i ko, kršeći pravila međunarodnog prava za vrijeme rata, oružanog sukoba ili okupacije, naredi: da se izvrši napad na objekte posebno zaštićene međunarodnim pravom i objekte i postrojenja sa opasnom snagom kao što su brane, nasipi i nuklearne elektrane; da se gađaju civilni objekti koji su pod posebnom zaštitom međunarodnog prava, nebranjena mjesta i demilitarizovane zone; dugotrajno i velikih razmjera oštećenje životne sredine koje može da šteti zdravlju ili opstanku stanovništva ili ko izvrši neko od navedenih djela.
- (3) Ko za vrijeme rata, oružanog sukoba ili okupacije naredi da se prema civilnom stanovništvu vrše ubistva ili ko takvo djelo izvrši, kazniće se zatvorom najmanje deset godina ili kaznom dugotrajnog zatvora.
- (4) Ko, kršeći pravila međunarodnog prava za vrijeme rata, oružanog sukoba ili okupacije, kao okupator, naredi ili izvrši preseljenje djelova svog civilnog stanovništva na okupiranu teritoriju, kazniće se zatvorom najmanje pet godina.
- (5) Ko prijeti izvršenjem jednog ili više djela iz st. 1 i 2 ovog člana, kazniće se zatvorom od šest mjeseci do pet godina.

RATNI ZLOČIN PROTIV RANJENIKA I BOLESNIKA (ČL. 429)

(1) Ko, kršeći pravila međunarodnog prava za vrijeme rata ili oružanog sukoba, naredi da se prema ranjenicima, bolesnicima, brodolomnicima ili sanitetskom ili vjerskom osoblju vrše tjelesne povrede, mučenja, nečovječna postupanja, biološki, medicinski ili drugi naučni eksperimenti, uzimanje tkiva ili organa radi transplatacije ili druge radnje kojima se narušava zdravlje ili nanose velike patnje ili naredi protivzakonito uništavanje ili prisvajanje u velikim razmjerama materijala, sredstava sanitetskog transporta i zaliha sanitetskih ustanova ili jedinica koje nije opravdano vojnim potrebama ili ko izvrši neko od navedenih djela, kazniće se zatvorom najmanje pet godina.



(2) Ko za vrijeme rata, oružanog sukoba ili okupacije naredi da se prema ranjenicima ili bolesnicima vrše ubistva ili ko takvo djelo izvrši, kazniće se zatvorom najmanje deset godina ili kaznom dugotrajnog zatvora.

RATNI ZLOČIN PROTIV RATNIH ZAROBLJENIKA (ČL. 430)

-
- (1) Ko, kršeći pravila međunarodnog prava, naredi da se prema ratnim zarobljenicima vrše tjelesne povrede, mučenja, nečovječna postupanja, biološki, medicinski ili drugi naučni eksperimenti, uzimanje tkiva ili organa radi transplatacije ili da se vrše druge radnje kojima se narušava zdravlje ili nanose velike patnje ili naredi prisiljavanje na vršenje službe u oružanim snagama neprijatelja ili lišavanje prava na pravilno i nepristrasno suđenje; ili ko izvrši neko od navedenih djela, kazniće se zatvorom najmanje pet godina.
- (2) Ko za vrijeme rata, oružanog sukoba ili okupacije naredi da se prema ratnim zarobljenicima vrše ubistva ili ko takvo djelo izvrši, kazniće se zatvorom najmanje deset godina ili kaznom dugotrajnog zatvora.

MEĐUNARODNI KRIVIČNI SUD

- Međunarodni krivični sud je međunarodni sud sa sedištem u Hagu, osnovan Rimskim statutom koji je stupio na snagu 1. jula 2002. godine. Međunarodni krivični sud predstavlja telo nadležno za suđenja za međunarodna krivična dela počinjena na teritoriji ili od strane državljana država koje su pristupile sudu
- Sud čine sledeća tijela:
 - Predsjedništvo
 - tri sudska odeljenja
 - Kancelarija tužioca
 - Sekretarijat

SUD JE
NADLEŽAN ZA
VOĐENJE
KRIVIČNOG
POSTUPKA U VEZI
SA SLEDEĆIM
MEĐUNARODNIM
KRIVIČNIM
DJELIMA:

1. krivičnim djelom genocida
 2. krivičnim djelima protiv čovječnosti
 3. ratnim zločinima
 4. krivičnim djelom agresije
- u slučaju kada je neko od tih krivičnih djela učinjeno na teritoriji neke od zemalja koje su prihvatile Statut, ili je djelo učinjeno od strane njihovog državljanina
 - U slučaju da je reč o zemlji koja nije prihvatila Statut, moguće je da ona svojom izjavom prihvati nadležnost Suda samo za konkretan slučaj
 - Sud može biti nadležan i u odnosu na slučaj kada krivično djelo tužiocu prijavi Savet bezbjednosti postupajući na osnovu odredaba Povelje UN-a

- 
- *HVALA NA PAŽNJI!*